

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen

Cluster 7a

Parkieten 1 Familie Psittacidae
Geslachten: Alisterus, Aprosmictus, Aratinga,
Barnardus, Bolborhynchus, Brotogeris

2021

Document 2021 DE&W 43

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:
Bonds bureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)
Bergen op Zoom

Op het voorblad: Groenvleugel Koningsparkiet
Foto: P. van den Zanden.

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is:
Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtneming van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot Cluster 7a.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en kennisoverdracht.

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 7a Parkieten

Orde: Psittaciformes

Algemene houderijvoorschrift voor Parkieten		5
Familie: Psittacidae		
Geslacht Alisterus		
Alisterus amboinensis	Molukse koningsparkiet	12
Alisterus chloropterus	Groenvleugel koningsparkiet	19
Alisteris scapularis	Australische koningsparkiet	26
Geslacht Aprosmictus		
Aprosmictus erythrapterus	Roodvleugelparkiet	33
Geslacht Aratinga		
Aratinga auricapillus	Goudkap aratinga	40
Aratinga colstitialis	Zon parkiet	46
Geslacht Barnardus		
Barnardus zonarius	Port Lincoln parkiet	52
Barnardus macgilliorau	Conclurry parkiet	59
Geslacht Bolborhynchus		
Bolborhynchus lineola	Catharina parkiet	66
Geslacht Brotogeris		
Brotogeris chirini	Kanarievleugelparkiet	72
Brotogeris chrysopterus	Goudvleugelparkiet	79
Brotogeris cyanoptera	Kobaltvleugelparkiet	86
Brotogeris pyrrhopterus	Vuurvleugelparkiet	93
Brotogeris tirica	Tirica parkiet	100
Bijlage A:		
Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 7a		106

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Algemene Houderijrichtlijn

Parkieten deel 1

Cluster 7a

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor Parkieten.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volière- en kooivogels.

Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Verklaring NBvV code.

De gebruikte code is opgebouwd op basis van het NBvV vraagprogramma 2020 t/m 2024

De lettercode b.v. K heeft betrekking op de sectie waarin de vogelsoort is ingedeeld.

De dan volgende cijfercode geeft met de eerste twee cijfers aan in welke groep de vogel is ingedeeld en de dan volgende cijfers geven aan wat het volgnummer in de groep is.

Soms zijn de man en de pop in opeenvolgende volgnummers aangegeven.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in het document Houderijrichtlijnen Cluster 7a t/m 7e

Documentnummer 2020 DE&W43 t/m 2020DE&W47

Taxonomie

In onderstaand overzicht zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn en die behoren tot de Orde Psittaciformes, Familie Psittacidae, Geslachten Alisterus, Aprosmictus, Aratinga, Barnardus, Bolborhynchus, Brotogeris.

Familie	Geslacht	Soorten
Psitacidae	Alisterus	3 soorten
	Aprosmictus	1 soort
	Aratinga	2 soorten
	Barnardus	1 soort
	Bolborhynchus	1 soort
	Brotogeris	4 soorten

Land van herkomst

Parkieten komen voor in de tropische gebieden in Australië, Indonesië, Molukken en oost Timor.

Oorspronkelijke biotoop.

Laag gelegen bossen, langs rivieren en waterbronnen, kokosnoot plantages en open vlakten met eucalyptusbomen.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Parkieten zijn soms geplaatst op de CITES appendix I en de Europese soortenlijst A, maar de meeste soorten op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B .In de afzonderlijke houderijrichtlijnen van de soorten is dit nader aangegeven.

Status IUCN Red List

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD) , niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Als vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, het groot brengen van de nakomelingen, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale¹ gedragingen van de vogels. De manier waarop met deze

---

¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Parkiet lang, in een goede gezondheid verkeren.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen, afgekort tot PBFD;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Omdat de vogels veel op de rond scharrelen verdient het aanbeveling ze jaarlijks een of twee ontwormingskuren te geven.

De poppen kunnen last krijgen van vetgezwollen (lipoma) door zwaarlijvigheid.

Huisvesting

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Parkiet.

Parkieten kunnen goed in een binnen volière worden gehouden met een open verbinding naar een buitenvolière. Deze buitenvolière heeft bij voorkeur een afmeting van 400x200x200 (lxbxh)

De lengte van de volière is het belangrijkste. De binnenvolière voor een koppel kan 200x100x100 cm. zijn.

Worden vogels binnen gehouden in een vlucht dat moeten voorzieningen worden getroffen voor een goede beluchting waardoor de kwaliteit van de lucht zo optimaal mogelijk is.

De luchtvochtigheid is bij voorkeur gelijk aan de buitenlucht en zal gemiddeld zo'n 40 – 70% bedragen.

Het aantal lichturen binnen heeft een goede uitwerking op de ontwikkeling van de vogels.

Zeker tijdens het broedseizoen zijn de vogels 12 tot 14 lichturen nodig.

Dit aantal uren moet voor het broedseizoen al worden opgebouwd om de vogels in een optimale broedconditie te krijgen.

Buiten het broedseizoen volstaat zeker bij het houden in een volière het natuurlijke dagritme aan lichturen. In de binnenkooi of binnenvolière moet het aantal lichturen ook in de winter bij voorkeur minimaal 12 zijn.

De Parkieten moeten in de winter vorstvrij en tochtvrij kunnen overnachten in de binnenvolière.

Toch komt het voor dat de vogels er voor kiezen om ook in de winter buiten te vertoeven terwijl ze ook binnen zouden kunnen zitten.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Parkieten is aanvullend onderstaand van toepassing:

Parkieten zijn vooral in het broedseizoen erg territoriaal. Meerdere koppels in dezelfde vlucht kan alleen als de ruimte groot genoeg is. Tijdens het opgroeien van de jongen kan de man agressief worden naar de vooral jonge mannetjes.

De vogel is intelligent als het gehouden wordt als gezelschapsdier. Het is een luidruchtige parkiet.

Door de krachtige snavel is het vereist dat de volière van metaal wordt gemaakt en voorzien van zwaar gaas.

Het fokken

Parkiet mannen zijn vanaf het derde jaar broedrijp. De poppen al vanaf het tweede jaar.

Ervaren fokkers gebruiken vogels van tenminste vier jaar oud. Een eenmaal ontstaan koppel blijft de rest van hun leven bij elkaar.

Het broedseizoen loopt als ze buiten worden gehouden vanaf de maand maart.

Parkieten zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 30 x 30 x 60 – 100 cm. cm, met een invlieggat van 10 – 15 cm. cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kan een uitgeholde boomstam als nest dienen. Aanbevolen wordt het aanbrengen van twee invliegopeningen. Ook kan de bovenzijde open gelaten worden.

De vogels maken zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Ook gebruiken de vogels eucalyptus bladeren, laurierbladeren, naalden van de grove den en houtmoolm als bodembedekker. Deze knagen ze zelf af van de binnenkant van het broedblok.

Per broedseizoen wordt één broedronde gehouden. In sommige gevallen twee.

In een broedronde worden 2 tot 5 eieren gelegd.

Bij deze soort broeden beide ouders soms de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 23 tot 24 dagen. De ouders brengen zelf hun jongen groot die alle goed door de jeugdruim komen en uitgroeien tot volwassen dieren.

Voeding, drinken en badwater

Parkieten zijn zaadeters.

Zij worden gevoerd met een zaadmengsel voor parkieten zonder dat hieraan zonnebloempitten zijn toegevoegd. Op deze wijze kan vervetting worden voorkomen.

De vogels kunnen ook gevoerd worden met pellets.

De vogels zijn dol op het knagen aan takken met bladeren. Deze moeten steeds beschikbaar zijn.

Parkieten eten ook graag fruit, bessen, (gebroken) noten, wortels en jonge scheuten van planten en gekiemde zaden.

Ook kunnen hiervoor pellets worden gegeven die vers fruit e.d. kunnen vervangen.

Naast een goed zaadmengsel kan standaard fabriekseivoer aangevuld met voedingssupplementen als spirula, probiatica, Aves opfok en stuifmeelkorrels worden verstrekt.

In het broedseizoen wordt het voedselaanbod uitgebreid met insecten en of insectenpaté

De vogels krijgen zeker om de twee dagen vers schoon drinkwater.

Ze baden niet graag in badschalen. Een douche of regenbui stellen ze meer op prijs.

Een regenbui kan kunstmatig worden nagebootst.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Parkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Parkiet wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling afhankelijk van de grootte ondergebracht in een kleine kistkooi of in een volièrè.

De voorgeschreven tentoonstellingskooi wordt op de afzonderlijk houderijrichtlijnen per vogelsoort aangegeven.

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringdiameter is op de afzonderlijke houderijrichtlijnen voor iedere soort aangegeven.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is op de afzonderlijke houderijrichtlijnen voor iedere soort vermeld.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Papegaaien niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van een Parkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Voor overdracht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de vogelliefhebber per vogel een EG certificaat nodig.

Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Omdat veel Papegaaien geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere van deze verkochte vogels een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Parkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Een beet van een kaketoer is pijnlijker dan die van een papegaai of parkiet.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de meeste Parkieten enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Bovendien is het twijfelachtig of een Parkiet gedurende de winterperiode in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Prof. dr. Thijs Vriens *de Encyclopedie van grote papegaaien*, serie Over Dieren, Uitg. Welzo Media Producties, Warffum, 2002, ISBN 905821155X

Links.

www.ibc.lynxeds.com

www.dagboek.akala.nl

www.vogelindex.nl

www.akala.nl

www.caroona.creek.nl

Specifieke Houderijrichtlijn

Molukse koningsparkiet

2021, versie 1.2
NBvV code K 27.034.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Alisterus

Afbeelding

zie NBvV Vogelindex

Soort: **Alisterus amboinensis**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn vijf ondersoorten:

Alisterus a. buruensis
Alisterus a. dorsalis
Alisterus a. hypophonius
Alisterus a. sulaensis
Alisterus a. versicolor

Land van herkomst:

Indonesië

Oorspronkelijk biotoop:

Bossen van het laagland en lagere berghellingen.

Beschrijving vogel:

De Molukse koningsparkiet heeft als synoniem Ambon koningsparkiet

De Molukse koningsparkiet is een vogel met een grootte van ca. 33 - 36 cm.

Er is nauwelijks verschil in kleur tussen de man en de pop.

De bovensnavel is aan de basis rood en wordt naar de punt toe zwart. De ondersnavel is zwart. De naakte oogring is bruin/grijs. De iris is oranje met een zwarte pupil.

De kopbevedering is rood en loopt door tot in de nek. Er is een strakke kleurafschieding tussen de nek en de rug. De rug, stuit en bovenstaartdekveren zijn violet.

De keel en hals zijn diep rood. De borst, buik flanken en onderlichaam zijn diep rood. De onderstaartdekveren zijn zwart en rood omzoomd.

De kleine vleugeldeken zijn violet (blauw). De middelste en buitenste vleugeldeken zijn donkergroen. De grote vleugelpennen zijn donkergroen. De staartpennen zijn zwart, violet overgoten.

Op de buitenste drie secundaire staartpennen is de binnenvlag roze.

De poten zijn donkergrijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Molukse koningsparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Molukse koningsparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van deze natuurlijke gedragingen van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Molukse koningsparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Molukse koningsparkiet.

Molukse koningsparkieten worden bij voorkeur ondergebracht in een metalen of aluminium volière of lange vlucht.

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,5 m lang en ca. 70 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Molukse koningsparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

De Molukse koningsparkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden. Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

Het fokken met de Molukse koningsparkiet.

De Molukse koningsparkieten zijn vanaf het derde jaar broedrijp. Ervaren fokkers kiezen als broedpaar liever iets oudere vogels.

Het broedseizoen begint vanaf de maand maart..

Het zijn holenbroeders die in een gesloten nestblok van 25 x 25 x 150 - 200 cm, met een invlieggat van 9 cm. hun eieren leggen. Het verdient aanbeveling meerdere broedblokken met verschillende afmetingen in de volière aan te brengen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

De vogels doen niet meer dan één broedronde per jaar en dan worden tussen de 4 en 5 witte eieren

om de dag gelegd. De pop broedt vanaf het tweede ei zelf de eieren uit. Het eerste ei komt na 20 dagen uit en daarna volgt de rest.

Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Al voor de jeugdruï is duidelijk te zien wat de kleur/tekening van de jongen wordt en is bijna voor 95% met zekerheid vast te stellen welk geslacht ze hebben.

Na 69 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventaristatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 1977, blz. 24 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Molukse koningsparkiet is een zaadeter en vruchteneter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit, kalk en kiezel kan avi terra = bodemmineralen worden toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Molukse koningsparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden in open schalen. Ze kunnen ook dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Molukse koningsparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Molukse koningsparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 7,5 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Molukse koningsparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Molukse koningsparkiet als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Molukse koningsparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Molukse koningsparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Molukse koningsparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebber is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen overige Australische parkieten, uitgave van de NBvV 2020, blz.43 e.v., opgesteld door de keurmeestervereniging voor Tropische vogels en parkieten.

Stichting Diergeneeskundig memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Alisterus amboinensis*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.vogelproblemen.nl

Specifieke houderijrichtlijn Groenvleugel Koningsparkiet

2021. versie 1.2

NBvV code K. 27.035.003/004

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Alisterus

Soort: **Alisterus chloropterus chloropterus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Alisterus c. callopterus
Alisterus c. moszkowskii

Land van herkomst:

Indonesië en Papua Nieuw Guinea

Oorspronkelijk biotoop:

In eucalyptus bossen, halfopen bossen en het regenwoud.

Beschrijving vogel:

De Groenvleugel Koningsparkiet is een vogel met een grootte van ca. 36 cm.

Er is verschil in kleur tussen de man en de pop.

De wildkleur van de man:

De bovensnavel is aan de basis oranjerood, naar de punt toe gaat de kleur over in grijs. De ondersnavel is grijs zwart. De oogrand is grijs. De iris is oranje met een zwarte pupil. De kopbevedering is diep scharlaken rood. De bevedering achter op de kop en in de nek is violet. De rug en stuit zijn violet. De bovenstaart dekveren zijn violet

De hals, borst en buik zijn diepscharlaken rood. De onderstaart dekveren zijn rood met een violette buitenvlag.

De kleine vleugeldekveren zijn geelgroen. De vleugelpennen zijn donkergroen, met een zwarte binnenvaan. De vleugelbalk is geel groen. De bovenste grote staartpennen zijn violet met een bijna zwarte binnenvaan., de onderste grote staartpennen zijn grijs zwart.

De poten zijn donkergrijs met grijs zwarte nagels.

De wildkleur van de pop:

De bovensnavel is aan de basis mat bruinrood, naar de punt toe gaat de kleur over in grijs. De ondersnavel is grijs zwart. De oogrand is grijs. De iris is oranje met een zwarte pupil. De kopbevedering is donker dofgroen. De bevedering achter op de kop en in de nek is donker dofgroen. De rug, stuit en bovenstaart dekveren zijn donker dofgroen.

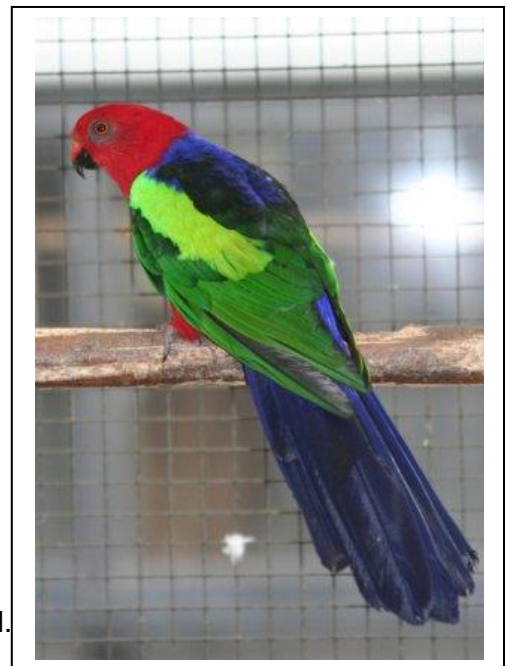

Foto P. van der Zanden

De hals en borst zijn donker dofgroen. De buik en onderlichaam zijn diep rood. De onderstaart dekveren zijn diep scharlaken rood .

De kleine vleugeldekken zijn donker dofgroen. De vleugelpennen zijn donker dofgroen. De bovenste grote staartpennen zijn donkergroen met een blauwe groed, de onderste grote staartpennen zijn grijs zwart.

De poten zijn donkergrijs met grijs zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Groenvleugel Koningsparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Groenvleugel Koningsparkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ²van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Groenvleugel Koningsparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Ze kunnen wel 25 jaar oud worden.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Een ziekte, eigen aan de Groenvleugel Koningsparkiet is de gevoeligheid voor spoel- en haarwormen.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Groenvleugel Koningsparkiet.

Groenvleugel Koningsparkieten worden bij voorkeur ondergebracht in een buitenvolière of lange vlucht.

Een vlucht of volièr moet bijvoorbeeld een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is b.v. 300 cm lang en ca. 100 cm. breed.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60 – 80 % bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volièr af te dekken met glasplaten.

---

² Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit schoonmaken van de bodembedekking dient vooral om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Groenvleugel Koningsparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

De Groenvleugel Koningsparkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden. Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

De vogels knagen niet aan hout, de volière kan wel van hout gemaakt worden. Ze hebben wel graag jonge fruitboomtakjes of wilgentakjes.

Het fokken met de Groenvleugel Koningsparkiet.

De Groenvleugel Koningsparkieten zijn vanaf het derde jaar broedrijp. Ervaren fokkers kiezen als broedpaar liever iets oudere vogels.

Het broedseizoen begint laatst april / mei

Het zijn holenbroeders die in een horizontaal gesloten nestblok van 25 x 25 x 100 cm, met een invlieggat van 8 - 10 cm hun eieren leggen. Bij aanvang van het broedseizoen moeten deze nestblokken schoon en ontsmet zijn.

De vogels maken niet zelf een nest. In het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

De vogels doen niet meer dan één broedronde per jaar en dan worden tussen de 2 en 3 witte eieren

om de dag gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit. Het eerste ei komt na 20 - 21 dagen uit en daarna volgt de rest.

Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

gerekend kan worden op 60 – 70%

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Na 60 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1981, blz. 484 e.v.

Parkieten Sociëteit, 1981, blz. 51 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1992, blz. 292 e.v

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Alisterus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Groenvleugel Koningsparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit, kalk en kiezel kan *avi terra* = bodemmineralen worden toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Groenvleugel Koningsparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden. Beter is de vitamines door het zaad te mengen.

De vogels baden zelden in open schalen. Ze kunnen ook dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Groenvleugel Koningsparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Groenvleugel Koningsparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 7 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Groenvleugel Koningsparkiet niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van een Groenvleugel Koningsparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Groenvleugel Koningsparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Groenvleugel Koningsparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Groenvleugel Koningsparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is dit houderijvoorschrift opgesteld.

Medewerking is verleend door de leden en het bestuur van de Algemene Bond van houders van Parkieten en Papegaaiaachtigen.
Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Cor van den Beucken, fokker van Groenvleugel Koningsparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen overige Australische parkieten, uitgave van de NBvV 2010 – 2020, blz. 46 - 48, opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 84487334229.

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013* in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links.

BirdLife International 2012. *Alisterus chloropterus*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2015.1. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.parkietensocieteitnoord-middenlimburg.nl

Commissie Dierenwelzijn & Wetgeving

Specifieke houderijrichtlijn Australische koningsparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.032.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Alisterus

Soort: **Alisterus scapularis scapularis**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Alisterus s. minor

Land van herkomst:

De Oostkust van Australië

Oorspronkelijk biotoop:

In eucalyptus bossen, halfopen bossen en het regenwoud.

Beschrijving vogel:

De Australische Koningsparkiet is een vogel met een grootte van ca. 42 cm.

Er is verschil in kleur tussen de man en de pop.

De wildkleur van de man:

De bovensnavel is rood, naar de punt toe gaat de kleur over in grijs zwart. De ondersnavel is donkergrijs. De oogrand is grijs, met een zeer fijne rand van rode veertjes. De iris is geel met een zwarte pupil. De kopbevedering is diep scharlaken rood. De bevedering achter op de kop en in de nek is donker violet. De rug is donkergroen, de onderrug en stuit zijn donker violet. De bovenstaart dekveren zijn ultramarijn blauw.

De hals, borst en buik zijn diepscharlaken rood. De onderstaart dekveren zijn zwart met een groene gloed en hebben een rode omzoming.

De kleine vleugeldekveren zijn donkergroen. De vleugelpennen zijn donkergroen. De vleugelbalk is helder groen. De vleugelrand en schouders zijn groen blauwachtig. De middelste staartpennen zijn zwart met een groene gloed. De buitenste staartpennen zijn groenzwart.

De poten zijn grijs met zwart grijze nagels.

De wildkleur van de pop:

De bovensnavel en ondersnavel zijn donkergrijs tot zwart.. De oogrand is grijs, met een zeer fijne rand van rode veertjes. De iris is geel met een zwarte pupil. De kopbevedering is groen. De rug is donkergroen, de onderrug is blauwachtig groen en de stuit is blauw met een violetachtige gloed.. De bovenstaart dekveren zijn blauwachtig groen.

De hals is groen. De borst is groen met een roodbruine gloed. De buik is scharlaken rood. De onderstaart dekveren zijn roodachtig en hebben een rode omzoming.

De kleine vleugeldekveren zijn donkergroen. De vleugelpennen zijn donkergroen. De middelste staartpennen zijn donkergrijs tot zwart. De buitenste staartpennen zijn blauwachtig groen.

De poten zijn grijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Australische Koningsparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Australische Koningsparkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Australische Koningsparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Ze kunnen wel 30 jaar oud worden.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Een ziekte, eigen aan de Australische Koningsparkiet is de gevoeligheid voor spoel- en haarwormen.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Australische Koningsparkiet.

Australische Koningsparkieten worden bij voorkeur ondergebracht in een buitenvolière of lange vlucht.

Een vlucht of volièr moet bijvoorbeeld een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter.

Een vlucht is b.v. 300 cm lang en ca. 100 cm. breed.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60 – 80 % bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volièr af te dekken met glasplaten.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

---

³ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit schoonmaken van de bodembedekking dient vooral om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Australische Koningsparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:
De Australische Koningsparkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden. Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

De vogels knagen niet aan hout, de volière kan wel van hout gemaakt worden. Ze hebben wel graag jonge fruitboomtakjes of wilgentakjes.

Het fokken met de Australische Koningsparkiet.

De Australische Koningsparkieten zijn vanaf het derde jaar broedrijp. Ervaren fokkers kiezen als broedpaar liever iets oudere vogels.

Het broedseizoen begint laatst april / mei

Het zijn holenbroeders die in een horizontaal gesloten nestblok van 25 x 25 x 100 cm, met een invlieggat van 8 - 10 cm hun eieren leggen. Bij aanvang van het broedseizoen moeten deze nestblokken schoon en ontsmet zijn.

De vogels maken niet zelf een nest. In het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

De vogels doen niet meer dan één broedronde per jaar en dan worden tussen de 3 en 6 witte eieren

om de dag gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit. Het eerste ei komt na 20 - 21 dagen uit en daarna volgt de rest.

Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

gerekend kan worden op 60 – 70%

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Na 60 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1979, blz. 244 e.v.

Parkieten Sociëteit, 1981, no.3, blz. 83 e.v.

Parkieten Sociëteit, 1992, no.1, blz. 11 e.v.

Parkieten Sociëteit, 1995, no.11, blz. 442 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 2005, blz. 260 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast worden ook diverse kleurmutaties gefokt die erfelijk vastgelegd zijn.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Alisterus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Australische Koningsparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit, kalk en kiezel kan avi terra = bodemmineralen worden toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Australische Koningsparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden. Beter is de vitamines door het zaad te mengen.

De vogels baden zelden in open schalen. Ze kunnen ook dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Australische Koningsparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Australische Koningsparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 7 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Australische Koningsparkiet niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van een Australische Koningsparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Australische Koningsparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de beveding geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Australische Koningsparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Australische Koningsparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn- ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Cor van de Beucken, fokker van Australische Koningsparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen overige Australische parkieten, uitgave van de NBvV 2010 – 2020, blz. 42 e,v, opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 84487334229.

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*,
in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*,
Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links.

BirdLife International 2012. *Alisterus scapularis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.1. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.parkietensocieteitnoord-middenlimburg.nl

Specifieke houderijrichtlijn Roodvleugelparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.030.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Aprosmictus

Soort: **Aprosmictus erythropterus erythropterus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Aprosmictus e. coccineopterus
Aprosmictus e. papua

Land van herkomst:

Australia; Indonesia; Papua New Guinea

Oorspronkelijk biotoop:

Open eucalyptusbossen, langs oevers van waterlopen en in half droge gebieden met accaciastruiken.

Beschrijving vogel:

De Roodvleugelparkiet een vogel met een grootte van 32 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

De algemene lichaamskleur is groen. Volwassen mannen en poppen zijn qua kleur duidelijk van elkaar te onderscheiden.

De man:

De snavel is roodachtig met een gele punt. De oogring heeft de kleur van de kopbevedering.

De iris is oranje, de pupil bruinrood.

De kop en nek zijn helder groen. De kleur op en achter op de kop heeft een wat blauwe gloed.

De wangstreek is helder lichtgroen. De bovenrug is zwart, de onderrug en stuit zijn diep blauw.

De hals en borst zijn helder lichtgroen, de buik, flanken en onderlichaam zijn iets geelachtig groen.

De schouderdekveren zijn zwart met een groene gloed. De vleugeldekenveren zijn helder rood.

De vleugelpennen zijn donkergroen. De staartpennen zijn aan het uiteinde geel omzoomd.

De poten zijn lichtgrijs met grijs zwarte nagels.

De pop:

De snavel is roodachtig. De oogring heeft de kleur van de kopbevedering. De iris is oranje, de pupil bruinrood.

De kop en nek zijn lichtgroen. De wangstreek is blauwachtig flets groen. De bovenrug is geelachtig donkergroen, de onderrug en stuit zijn bleek blauw.

De hals, de buik, flanken en onderlichaam zijn iets geelachtig donkergroen.

De schouderdekveren en vleugeldekken zijn donkergroen.

De vleugelpennen zijn donkergroen. De staartpennen zijn aan het uiteinde geel omzoomd.

De poten zijn lichtgrijs met grijszwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Roodvleugelparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Roodvleugelparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Roodvleugelparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Roodvleugelparkiet.

Roodvleugelparkieten worden ondergebracht in volières of vluchten. De lengte van een vlucht is belangrijk, hoe langer, des te beter. Een vlucht kan daarnaast toch wel een breedte hebben van 100 cm en een hoogte van 200 cm.

Aan de vlucht moet een droog en tochtvrij nachthok aanwezig zijn.

Het verdient aanbeveling 1 koppel vogels per vlucht te huisvesten.

De vogels zijn winterhard en overnachten in een overnachtingsbroedblok. Door de volièr of vlucht gedeeltelijk te voorzien van een gesloten dak kunnen de vogels schuilen tegen slecht weer.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Roodvleugelparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Om de soort fokzuiver te houden worden ze per koppel gehuisvest.

Het zijn rustige vogels.

---

⁴ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Het fokken met de Roodvleugelparkiet

De Roodvleugelparkieten zijn in het derde tot vierde jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond mei - juni. Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan een broedronde per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten, schuin verlopende, verticale nestkast van 40 x 40 x 150 cm, met een invlieggat van 10 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuilje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

De vogels doen niet meer dan een broedronde per jaar en per broedronde worden tussen de 5 en 7 eieren gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt ca. 24 dagen. Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage. veelal ligt het uitkomstpercentage op 100%.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Tot aan de jeugdruï is geen sprake van opvallende sterfte van de jongen. In deze periode zijn al wel soortkenmerken zichtbaar in de vorm van vleugelstrepen en een donkere vlek op de rug.

Na 55 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1977, blz. 224 e.v.

Maandblad Parkietensociëteit, 1981, no. 3, blz. 78 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1985, blz. 460 e.v.

Maandblad Parkietensociëteit, 1994, no.2, blz. 92 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 2002, blz. 379.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd. Door de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers zijn voor de parkieten die gerekend worden tot de Australische soorten standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Roodvleugelparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur, ook kan zelf zachtvoer gemaakt worden, en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodem mineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Roodvleugelparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen regelmatig, al dan niet automatisch, met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Roodvleugelparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling

De Roodvleugelparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6,5 mm.

Gespecialiseerde fokkers geven de voorkeur aan een 7 mm ring.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Roodvleugelparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Roodvleugelparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Roodvleugelparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Roodvleugelparkieten is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren. Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie) Dan is de Wet milieubeheer van toepassing. Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV. De APV regelt het volgende:
(Geluid)hinder door dieren:
Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.
Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Roodvleugelparkieten enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld. Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Geert Knecht, fokker van Roodvleugelparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen overige Australische parkieten, uitgave van de NBvV, 2010 – 2020, blz. 55 - 57, opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334253

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links.

BirdLife International 2012. *Aprosmictus erythropterus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Commissie Dierenwelzijn & Wetgeving

Specifieke houderijrichtlijn Goudkap aratinga

2021, versie 1.2

NBvV code K. 29.011.003

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Aratinga

Soort: **Aratinga auricapilla auricapilla**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Aratinga auricapilla aurifrons

Land van herkomst:

Brazilië.

Oorspronkelijk biotoop:

Terreinen met lage struikachtige begroeiing.

Beschrijving vogel:

De Goudkap aratinga is een vogel met een grootte van ca. 30 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

De algemene lichaamskleur is donkergroen.

De snavel is zwart, de naakte oogring wit, de iris is donkerbruin met een zwarte pupil.

De bevedering op het voorhoofd is rood, deze kleur gaat boven op de kop over in goudgeel.

De wangen en de oorstreek zijn geelgroen. De nek en rug zijn donkergroen. De stuit is rozerood. De bovenstaartdekveren zijn donkergroen.

De keel, hals, borst, buik en onderlichaam zijn bruinrood oranje.

De vleugeldekken zijn groen. De arm- en handpennen zijn blauw. De vleugelpennen zijn blauw met een groengele binnenvaan.

De staartpennen zijn aan de bovenzijde olijfgroen met een blauw uiteinde. De onderzijde van de staartpennen is donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Goudkap aratinga is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Near threatened NT ver 3.1, 2012 = gevoelig.

Doelstelling houderijricht.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Goudkap aratinga** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Goudkap aratinga lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

---

⁵ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::
Virale aandoeningen;
Bacteriële en mycotische aandoeningen;
Parasitaire aandoeningen;
Voedingsgerelateerde stoornissen;
Vederafwijkingen;
Intoxicaties;
Reproductiestoornissen;
Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:
jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Goudkap aratinga.

De Goudkap aratinga's worden ondergebracht in voliëres of vluchten. De lengte van een vlucht is belangrijk, hoe langer, des te beter. Een vlucht kan daarnaast toch wel een breedte hebben van 100 cm en een hoogte van 200 cm. Aan de vlucht moet een droog en tochtvrij nachthok aanwezig zijn.

Het verdient aanbeveling 1 koppel vogels per vlucht te huisvesten.

De vogels zijn winterhard en overnachten in een overnachtingsbroedblok. Door de voliëre of vlucht gedeeltelijk te voorzien van een gesloten dak kunnen de vogels schuilen tegen slecht weer.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Goudkap aratinga is aanvullend onderstaand van toepassing:

Gelet op hun territorium gedrag moeten deze vogels per koppel worden gehuisvest.

Het fokken met de Goudkap aratinga.

De Goudkap aratinga's zijn in het derde tot vierde jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond april - mei. Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan een broedronde per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten, vertikaal, nestkast van 40 x 40 x 100 cm, met een invlieggat van 10 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuiltje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

De vogels doen niet meer dan een broedronde per jaar en per broedronde worden tussen de 3 en 4 eieren gelegd. De vogels broeden samen de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 28 dagen. Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Na 66 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1980, no. 7/8, blz. 240 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Goudkap aratinga is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur, ook kan zelf zachtvoer gemaakt worden, en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Goudkap aratinga's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen regelmatig, al dan niet automatisch, met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Goudkap aratinga's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling

De Goudkap aratinga's worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 5,4 mm.

Gespecialiseerde fokkers geven de voorkeur aan een 6 mm ring.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Goudkap aratinga niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Goudkap aratinga's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Goudkap aratinga geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Goudkap aratinga is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Goudkap aratinga's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is dit houderijvoorschrift opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Geert Knecht, fokker van Goudkap aratinga.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Aratinga auricapillus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Commissie Dierenwelzijn & Wetgeving

Specifieke houderijrichtlijn Zonparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 29.011.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Aratinga

Soort: **Aratinga solstitialis**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Brazil; Guyana

Oorspronkelijk biotoop:

Droge en halfdroge savannen met boombestanden.

Beschrijving vogel:

De Zonparkiet is een vogel met een grootte van ca. 30 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

De algemene lichaamskleur is geel.

Er is geen verschil in kleur tussen de man en pop. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De snavel is zwart, de naakte oogring wit, de iris is donkerbruin met een zwarte pupil.

De bevedering op het voorhoofd bestaat uit een smal rood voorhoofdbandje, deze kleur gaat op de kop over in goudgeel.

Rondom het oog en op de oorstreek is de bevedering rood. De rug, stuit en bovenstaart dekveren zijn oranjegeel. De keel, hals, borst, buik en onderlichaam zijn geel. De flanken zijn oranje.

De vleugeldekken zijn geel. De arm- en handpennen zijn donkergroen. De vleugelpennen zijn blauw. De staartpennen zijn aan de bovenzijde olijfgroen met een blauw uiteinde. De onderzijde van de staartpennen is donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Zonparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Endangered EN ver 3.1, 2012 = bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Zonparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volièr- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁶ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

⁶ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Zonparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Zonparkiet.

De Zonparkieten worden ondergebracht in volières of vluchten. De lengte van een vlucht is belangrijk, hoe langer, des te beter. Een vlucht kan daarnaast toch wel een breedte hebben van 100 cm en een hoogte van 200 cm. Aan de vlucht moet een droog, vorstvrij door bijverwarming en zeker ook een tochtvrij nachthok aanwezig zijn.

De volière moet opgebouwd worden uit metaal of aluminium en bespannen met zwaar gaas. Het verdient aanbeveling 1 koppel vogels per vlucht te huisvesten.

De vogels zijn niet winterhard en overnachten in een overnachtingsbroedblok. Door de volière of vlucht gedeeltelijk te voorzien van een gesloten dak kunnen de vogels schuilen tegen slecht weer.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Zonparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Gelet op hun territorium gedrag moeten deze vogels per koppel worden gehuisvest.

De vogels hebben een stevige knaaglust. Om hieraan tegemoet te komen moeten verse wilgentakken of takken van fruitbomen in de volière geplaatst worden.

Het fokken met de Zonparkiet.

De Zonparkieten zijn in het derde tot vierde jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond maart - mei. Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan een broedronde per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten, vertikaal, nestkast van 30 x 30 x 60 cm, met een invlieggat van 7 - 8 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuiltje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

Per broedronde worden tussen de 2 en 5 eieren gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit. De broedtijd bedraagt 23 dagen. Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage. De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Na 66 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 1978, blz. 324

Parkieten Sociëteit 1981, no.1, blz. 40 e.v.

Parkieten Sociëteit 1999, no.4, blz. 157 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 2008, blz. 48

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Zonparkiet is een zaadeter en vruchteneter

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer. Ook halfrijpe maiskolven vormen een welkome aanvulling op het voermengsel.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur, ook kan zelf zachtvoer gemaakt worden, en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Zonparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen regelmatig, al dan niet automatisch, met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Zonparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling

De Zonparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Zonparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Zonparkiet als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Zonparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Zonparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Zonparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of

vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van voliëre- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met voliëre- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Aratinga solstitialis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.vogelproblemen.nl

Specifieke houderijrichtlijn Port Lincoln parkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.020.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Barnardius

Soort: **Barnardius zonaris zonaris**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Barnardius z. occidentalis
Barnardius z. semitorquatus

Land van herkomst:

Oost en Zuid Australië

Oorspronkelijk biotoop:

Dichte bossen langs de kust, half droge eucalyptusbossen.

Beschrijving vogel:

De Port Lincolnparkiet is een vogel met een grootte van ca. 38 cm.

Er is weinig verschil in kleur tussen de man en de pop.

De snavel is hoornkleurig, de ogen zijn donkerbruin.

De kopbevedering is zwart. De wang- en oorstreek is violetblauw. In de nek is een gele nekband aanwezig. De rug en stuit zijn donkergroen met een blauwe weerschijn. De bovenstaart dekveren zijn donkergroen.

De hals is violetblauw. De borst is donkergroen met een blauwe weerschijn. De buik is geel, naar de onderbuik geleidelijk overgaand naar lichtgroen. Het onderlichaam en de onderstaart dekveren zijn licht geelachtig groen.

De vleugelbocht en vleugelranden zijn violetblauw. De grote vleugeldekenveren zijn donkergroen met een blauwe weerschijn. De middelste vleugeldekenveren zijn iets blauwachtig groen. De vleugelpennen zijn licht gehamerd. De grote vleugelpennen zijn zwart met een lichtere buitenvlag.

De bovenste grote staartpennen zijn donker groenachtig, de onderste grote staartpennen zijn licht violetachtig blauw en licht omzoomd.

De poten zijn grijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Port Lincolnparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Port Lincolnparkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

⁷ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Port Lincolnparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Port Lincolnparkiet.

Port Lincolnparkieten worden bij voorkeur ondergebracht in een volière of lange vlucht. In deze ruimte worden ook andere kleinere vogelsoorten ondergebracht.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is bijvoorbeeld 250 cm lang en ca. 70 cm breed.

In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit schoonmaken van de bodembedekking dient vooral om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Port Lincolnparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:
De Port Lincolnparkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden.
Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

Het fokken met de Port Lincolnparkiet.

De Port Lincolnparkieten zijn vanaf het tweede jaar broedrijp. Ervaren fokkers kiezen als broedpaar liever iets oudere vogels.

Het broedseizoen begint vanaf de maand maart..

Het zijn holenbroeders die in een hangend gesloten nestblok van 25 x 25 x 50 - 70 cm, met een invlieggat van 7 cm hun eieren leggen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

De vogels doen niet meer dan één broedronde per jaar en dan worden tussen de 4 en 6 witte eieren

om de dag gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit. het eerste ei komt na 21 dagen uit en daarna volgt de rest.

Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Al voor de jeugdruï is duidelijk te zien wat de kleur/tekening van de jongen wordt en is bijna voor 95% met zekerheid vast te stellen welk geslacht ze hebben.

Na 56 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

De jonge vogels lijken doorgaans op de pop. Jonge mannen zijn vaak te herkennen aan bruine veertjes in de keelbevedering.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juli 1985, blz. 317

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 2007, blz. 7

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. daarnaast worden ook diverse erfelijke kleurmutaties gefokt.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Barnardius standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Port Lincolnparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer. Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit, kalk en kiezel kan avi terra = bodemmineralen worden toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Port Lincolnparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden in open schalen. Ze kunnen ook dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Port Lincolnparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Port Lincolnparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Port Lincolnparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Port Lincolnparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Port Lincolnparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te

stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Port Lincolnparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Port Lincolnparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door M. de Jong, G. Renes, fokkers van Port Lincolnparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen overige Australische parkieten, uitgave van de NBvV 2020, blz. 27 e.v., opgesteld door de keurmeestervereniging voor Tropische vogels en parkieten

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2012. *Barnardius zonarius*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Commissie Dierenwelzijn & Wetgeving

Specifieke houderijrichtlijn Cloncurryparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.018.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Barnardius

Soort: **Barnardius zonarius macgillivrayi**

Soorten/ondersoorten:

De Cloncurryparkiet is een ondersoort van de Port Lincolnparkiet.

Land van herkomst:

De omgeving van de stad Cloncurry in Noord Queensland Australië.

Oorspronkelijk biotoop:

Hoog en minder hoog struikgewas bestaande uit dwergachtige eucalyptus struiken.

Beschrijving vogel:

De Cloncurryparkiet is 33 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is niet of nauwelijks waarneembaar. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren of een DNA onderzoek met behulp van veren van de vogel..

De snavel is lichtgrijs, de ogen donkerbruin.

Het voorhoofd, de boven- en achterkop en nek zijn blauwachtig groen. De wangen zijn hemelsblauw. De oorstreek is blauwachtig groen.

De kin en keel zijn hemelsblauw. De borst is groengeel met een blauwachtige waas, enigszins gehamerd. De buik is geel met soms hier en daar een groenachtig veertje en een iets oranje schubtekening. Het onderlichaam is blauwachtig groen met hier en daar geelachtige veertjes.

Het vleugeldek is gehamerd, elke veer is blauwgroen omzoomd. De vleugelbocht en vleugelrand zijn hemelsblauw, overgaand naar kobaltblauw. De grote vleugelpennen zijn zwart met een lichte buitenvlag.

De staartpennen zijn blauwgroen, uitlopend naar donkerblauw. De onderzijde van de staart is hemelsblauw.

De poten zijn grijs, met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Cloncurryparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwe CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Cloncurryparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

⁸ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Cloncurryparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Cloncurryparkiet.

Cloncurryparkieten worden onder gebracht in vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn bijvoorbeeld 400 x 100 x 200 cm. (lxbxh)

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is bij voorkeur minimaal 2,5 m lang en ca. 70 cm. breed.

In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat verwarmd, droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Cloncurryparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

De Cloncurryparkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden.

Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

Het fokken met de Cloncurryparkiet.

De Cloncurryparkieten zijn na het 3e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart en kan doorlopen tot september.. De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Cloncurryparkieten zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 6 cm. De wanddikte moet bij voorkeur 8 – 20 cm zijn. Tijdens het broedseizoen knagen de vogels hout af van de wand om het nest schoon te houden.

Er worden drie tot vijf eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 23 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 56 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uit. NBvV, sept. 1985, blz. 389

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Cloncurryparkieten zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze grote parkieten worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Parkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Cloncurryparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Cloncurryparkiet wordt 5 jaar gevraagd als Eigen Kweek en tijdens een tentoonstelling ondergebracht in een grote kistkooi..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Cloncurryparkieten niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Cloncurryparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Cloncurryparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Cloncurryparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel

dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Cloncurryparkieten enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door W.J. Nuus, fokker van Cloncurryparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen overige Australische parkieten, uitgave van de NBvV 2010 – 2020, blz.23 e.v., opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013=2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Barnardius zonarius*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Catharinaparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 22.001.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Bolborhynchus

Soort: **Bolborhynchus lineola domestica**

Soorten/ondersoorten:

De soort Bolborhynchus lineola kent een ondersoort:
Bolborhynchus lineola tigrinus

Land van herkomst:

Midden- en Zuid Amerika en dan vooral langs de Noord-Westelijke landen.

Oorspronkelijk biotoop:

Loomrijke savannen tot dichte berg(nevel) wouden.

Beschrijving vogel:

De Catharinaparkiet is een vogel met een grootte van ca. 17 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

De wildkleur is groen. In de avicultuur zijn inmiddels diverse kleurvariëteiten ontstaan.

De kopkleur is groen. De snavel is hoornkleurig met een donkere snavelpunt. Vanaf een ongepigmenteerd voorhoofdsbandje van ongeveer 5 mm breed bevindt zich op de kop, overgaand in de nek en rug tot op de stuit een regelmatige zwarte omzoming van de bevedering. De borst, buik en flanken hebben een heldere groene kleur.

Ook de vleugels en staart zijn helder groen. De vleugelbocht laat een zwarte vlek zien.

De staartpenen van de man zijn aan het uiteinde over een lengte van ca. 1,5 cm diepzwart. Bij de pop is alleen het uiterste puntje zwart.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Catharinaparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Catharinaparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Catharinaparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

---

⁹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Catharinaparkiet.

In de zomer zijn de Catharinaparkieten ondergebracht in een ruime volière samen met fokvogels, oudere vogels en jonge vogels. In de winterperiode zitten ze in broedkooien van ca 1,20 m breed.

Ze kunnen wel het hele jaar in een vlucht of volière worden ondergebracht, ze zijn winterhard.

De vogels waar mee wordt gefokt zitten in deze broedkooien. Ze hebben een afmeting van 120 x 40 x 50 cm. Als de eerste jongen zelfstandig zijn gaan ze eerst in een binnenvolière. Deze heeft de afmetingen van 100 x 100 x 200 cm. Zodra de temperatuur het toelaat mogen ze naar buiten. Dit is meestal in de maand maart. In de buitenvolière zijn geen andere vogelsoorten ondergebracht.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Catharinaparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Catharinaparkieten zijn niet echte vliegers, ze klimmen liever van plek naar plek. Een "kolonie" van ca. 30 vogels is goed te doen zowel voor de vogels zelf als voor de houder. Er ontstaat een beheersbare vorm van hiërarchie die alle vogels in hun waarde laat. Op deze manier is er dan ook navenant geen uitval in de zomerperiode.

Het fokken met de Catharinaparkiet.

De Catharinaparkieten zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint op 1 oktober.

Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan twee broedronden per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten nestkast van 20 x 20 x 30 cm, met een invlieggat van 6 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuiltje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

De gesloten nestkast kan onder gebracht worden in een broedkooi met de afmetingen van bij voorkeur 80 x 40 x 40 cm.

De vogels doen niet meer dan twee broedrondes per jaar en per broedronde worden tussen de 4 en 7 eieren gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit. het eerste ei komt na 21 dagen uit en daarna volgt de rest.

Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Al voor de jeugdrijs is bij de wildkleur duidelijk te zien wat de kleur/tekening van de jongen wordt en is bijna voor 95% met zekerheid vast te stellen welk geslacht ze hebben.

Na 55 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventaristatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1956, blz. 324 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 1975, blz. 496 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1984, blz. 301

Tijdschrift Psittaci, 2014, no. 2, blz. 13 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Bolborhynchus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Catharinaparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Catharinaparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen regelmatig met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Catharinaparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. Dit trainingstraject wordt opgestart in een stadium dat ze gemiddeld 9 tot 11 maanden oud zijn.

De Catharinaparkieten worden gedurende een periode van 3 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4,5 mm.

Gespecialiseerde fokkers geven de voorkeur aan een 5 mm ring.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Catharinaparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Catharinaparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Catharinaparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Catharinaparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Catharinaparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door M. Kuiper, S. Bakker en Y. Klein-Wildeboer, fokkers van Catharinaparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Catharinaparkieten uitgave van de NBvV 2015 - 2020, opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schmitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Bolborhynchus lineola*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Kanarievleugel parkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 29.001.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Brotogeris

Soort: **Brotogeris chiri chiri**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Brotogeris c. behni

Land van herkomst:

De Kanarievleugelparkiet komt oorspronkelijk voor in
Brazilië, Bolivia, Paraguay, noord Argentinië en Formosa.

Oorspronkelijk biotoop:

Tropische regenwouden, open bosgebieden en savannen met boombestanden.

Beschrijving vogel:

Het onderscheid tussen een man en pop is moeilijk waarneembaar.
Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren. Ook mogelijk is een DNA onderzoek op basis van veren van de vogel.
De Kanarievleugelparkiet is ca. 22 cm. groot.
De algemene lichaamskleur is groen.
De snavel is vleeskleurig. De onbevederde oogring is vuilwit, de iris donkerbruin.
Het voorhoofd is geelgroen.. De kop is geelgroen, met een blauwe waas.
De wangstreek en de teugel zijn groengeel. De mantel en rugdek zijn groen, met een variabele blauwgroene tot bruinachtige geelgroene waas. De stuit is groen.
De keel is groengeel. De borst, buik en onderlichaam zijn geelachtig groen, blauw bewaasd.
De flanken zijn lichtgroen. De onderstaart dekveren zijn groen.

De vleugeldekveren zijn groen. De kleine en middelste vleugeldekveren zijn bruinachtig geelgroen bewaasd. De handdekveren en de handslagpennen zijn blauwgroen. De armslagpennen zijn groen met een gele buitenvlag. De staartpennen zijn groen, aan de onderzijde geelgroen met een blauwachtige waas.
De poten zijn donker vleeskleurig met dezelfde kleur nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en

zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Kanarievleugelparkiet staat op bijlage B van de Europese soortenlijst en op de CITES appendix II.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Kanarievleugelparkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en

---

¹⁰ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Kanarievleugelparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

De vogels moeten beschermd worden tegen vrieskou. Is dit niet het geval dan zal hun conditie snel achteruit gaan.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Kanarievleugelparkiet.

De Brotogerissoorten kunnen worden gehuisvest in kleine buitenvolières met afmetingen van 200x100x200 cm., met een aansluitend tocht en vorstvrij nachtverblijf.

Het verdient aanbeveling de buitenvolière of vlucht uit te voeren in metaal resp. aluminium, met een gaasdikte van minimaal 1 millimeter.

Ook is het mogelijk binnen de broeden in broedkooien van 120x50x50 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Alle Brotogerissoorten hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 13 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Kanarievleugelvleugelparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:
Kanarievleugelvleugelparkieten kunnen goed in een vlucht worden gehouden, maar in deze vlucht moeten zeker tijdens het broedseizoen geen andere vogelsoorten worden gehouden.

Het fokken met de Kanarievleugelparkiet.

Kanarievleugelparkieten zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand mei.

Ze broeden in een broedblok van 60x18x18 cm. met een voorkamer van 18x16x16 cm., een middenkamer en een broedkamer van 16x16x16 cm. het nestmateriaal kan het beste bestaan uit vochtige houtmoolm, houtspaanders, turf of rottend hout.

Per jaar wordt een broedronde gehouden.

Tijdens deze broedronde leggen de vogels 3 tot 8 eieren, die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd duurt 24 - 25 dagen. Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal tenminste 70% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De jongen komen vlot door de jeugdruï.

In bijlage 1 van het Besluit houders van dieren (2014) is de periode waarin de jongen niet gescheiden mogen worden van hun ouders wettelijk vastgesteld op 71 dagen.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 1983, blz. 479

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1991, blz. 484/485

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1998, blz. 178/179

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Brotogeris standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Voor de parkieten die behoren tot het geslacht Brotogeris is een gevarieerde zaadmengeling mogelijk dat bestaat uit een mengsel grote parkietenzaad en voor een derde uit een papegaaien mengsel. Verder moet dit aangevuld worden met een mengsel van geweekt kiemzaad en eivoer/universeelvoer (1:1). Dit geheel mag echter niet meer dan 60% van het totale menu omvatten.

Daarnaast moet het dagelijks menu voor minimaal 40% bestaan uit fruit (appel, sinasappel, banaan, bessen, kiwi, vijgen e.d.) en allerlei groenten en omkruiden (sla, andijvie, spinazie, wortelen, vogelmuur, paardenbloem e.d.)

Van tijd tot tijd verse wilgen en fruittakken verstrekken.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse voedingssupplementen beschikbaar. Er zijn fokkers die hiertoe Breedmax of Koudijs mix aan hun vogels geven.

De vogels krijgen zeker om de twee dagen schoon bad- en drinkwater. Beide worden verstrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Kanarievleugelparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Kanarievleugelparkiet wordt gedurende 5 jaar als Eigen Kweek vogel gevraagd. Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 5,4 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Kanarievleugelparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Kanarievleugelparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Kanarievleugelparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevederling geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Kanarievleugelparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Kanarievleugelparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door J.G.H. Drenth, fokker van deze vogelsoort.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Brotogerissoorten, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 9 – 10.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Brotogeris chiriri*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Commissie Dierenwelzijn & Wetgeving

Specifieke houderijrichtlijn Goudvleugelparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 29.001.006

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Brotogeris

Soort: **Brotogeris chrysopterus chrysopterus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn vier ondersoorten:

Brotogeris c. tuipara

Brotogeris c. chrysosema

Brotogeris c. solimoensis

Brotogeris c. tenuifrons

Land van herkomst:

De Goudvleugelparkiet komt oorspronkelijk voor in de amazonegebieden van Brazilië, oost Venezuela en de Guiana's..

Oorspronkelijk biotoop:

Savannen, beboste moerasgebieden, plantages.

Beschrijving vogel:

De Goudvleugelparkiet heeft als synoniem: Oranjevleugelparkiet.

Het onderscheid tussen een man en pop is moeilijk waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren. Ook mogelijk is een DNA onderzoek op basis van veren van de vogel.

De Goudvleugelparkiet is 16 cm. groot.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is hoornkleurig. De onbevederde oogring is vuilwit, de iris donkerbruin.

Het voorhoofd heeft een smalle zwartbruine streep. De kop is groen, met een blauwe waas.

De rug en stuit zijn donkergroen.

De kin heeft een oranje vlek. De borst, flanken, buik en onderlichaam zijn groen.

De vleugeldekenveren zijn groen. De handdekveren zijn oranje. De slagpennen zijn violetblauw met een groene zoom. De staartpennen zijn groen, aan de onderzijde bleek blauwgroen.

De poten zijn donker vleeskleurig met dezelfde kleur nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Goudvleugelparkiet staat op bijlage B van de Europese soortenlijst en op de CITES appendix II.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Goudvleugelparkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ¹¹van de vogels. De manier waarop met deze

---

¹¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Goudvleugelparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

De vogels moeten beschermd worden tegen vrieskou. Is dit niet het geval dan zal hun conditie snel achteruit gaan.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Goudvleugelparkiet.

De Brotogerissoorten kunnen worden gehuisvest in kleine buitenvolières met afmetingen van 200x100x200 cm., met een aansluitend tocht en vorstvrij nachtverblijf.

Het verdient aanbeveling de buitenvolière of vlucht uit te voeren in metaal resp. aluminium, met een gaasdikte van minimaal 1 millimeter.

Ook is het mogelijk binnen de broeden in broedkooien van 120x40x50 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Alle Brotogerissoorten hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 13 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Goudvleugelparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Goudvleugelparkieten kunnen goed in een vlucht worden gehouden, maar in deze vlucht moeten zeker tijdens het broedseizoen geen andere vogelsoorten worden gehouden.

Het fokken met de Goudvleugelparkiet.

Goudvleugelparkieten zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand mei.

Ze broeden in een broedblok van 60x18x18 cm. met een voorkamer van 18x16x16 cm., een middenkamer en een broedkamer van 16x16x16 cm. het nestmateriaal kan het beste bestaan uit vochtige houtmoolm, houtspaanders, turf of rottend hout.

Per jaar wordt een broedronde gehouden.

Tijdens deze broedronde leggen de vogels 3 tot 8 eieren, die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd duurt 24 - 25 dagen. Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal tenminste 70% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De jongen komen vlot door de jeugdruï.

In bijlage 1 van het Besluit houders van dieren (2014) is de periode waarin de jongen niet gescheiden mogen worden van hun ouders wettelijk vastgesteld op 71 dagen.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1998, blz. 426/427

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Brontogeris standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Voor de parkieten die behoren tot het geslacht Brotogeris is een gevarieerde zaadmengeling mogelijk dat bestaat uit een mengsel grote parkietenzaad en voor een derde uit een papegaaien mengsel. Verder moet dit aangevuld worden met een mengsel van geweekt kiemzaad en eivoer/universeelvoer (1:1). Dit geheel mag echter niet meer dan 60% van het totale menu omvatten.

Daarnaast moet het dagelijks menu voor minimaal 40% bestaan uit fruit (appel, sinasappel, banaan, bessen, kiwi, vijgen e.d.) en allerlei groenten en omkruiden (sla, andijvie, spinazie, wortelen, vogelmuur, paardenbloem e.d.)

Van tijd tot tijd verse wilgen en fruittakken verstrekken.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse voedingssupplementen beschikbaar.

De vogels krijgen zeker om de twee dagen schoon bad- en drinkwater. Beide worden verstrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Goudvleugelparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Goudvleugelparkiet wordt gedurende 5 jaar als Eigen Kweek vogel gevraagd. Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 5,4 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Goudvleugelparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Goudvleugelparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Goudvleugelparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Goudvleugelparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Goudvleugelparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door J.G.H. Drenth, fokker van deze vogelsoort.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Brotogerissoorten, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 21 – 23.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Brotogeris chrysoptera*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Kobaltvleugelparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 29.001.007

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Brotogeris

Soort: **Brotogeris cyanoptera cyanoptera**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:

Brotogeris c. gustavi

Brotogeris c. beniensis

Land van herkomst:

De Kobaltvleugelparkiet komt oorspronkelijk voor in het westelijk amazone gebied van zuid Venezuela, zuidoost Colombia, noordoost Peru en oost Ecuador tot Bolivia.

Oorspronkelijk biotoop:

Tropische regenwouden, open bosgebieden en savannen met boombestanden.

Beschrijving vogel:

Het onderscheid tussen een man en pop is moeilijk waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren. Ook mogelijk is een DNA onderzoek op basis van veren van de vogel.

De Kobaltvleugelparkiet is ca. 18 cm. groot.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is hoornkleurig. De onbevederde oogring is wit, de iris donkerbruin.

Het voorhoofd is geel tot geelgroen. De kop is groen, met een blauwe waas.

De wangstreek en de teugel zijn groengeel. De rug en stuit zijn donkergroen.

De kin heeft een oranje vlek. De keel is groengeel. borst, flanken, buik en onderlichaam zijn groen.

De vleugeldekvoren zijn donkergroen. De hand- en armdekvoren zijn violetblauw. De slagpennen zijn violetblauw met een groene zoom. De staartpennen zijn groen, aan de onderzijde geelgroen.

De middelste staartpennen zijn donkerblauw.

De poten zijn donker vleeskleurig met dezelfde kleur nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Kobaltvleugelparkiet staat op bijlage B van de Europese soortenlijst en op de CITES appendix II.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Kobaltvleugelparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

¹² Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Kobaltvleugelparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

De vogels moeten beschermd worden tegen vrieskou. Is dit niet het geval dan zal hun conditie snel achteruit gaan.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Kobaltvleugelparkiet.

De Brotogerissoorten kunnen worden gehuisvest in kleine buitenvolières met afmetingen van 200x100x200 cm., met een aansluitend tocht en vorstvrij nachtverblijf.

Het verdient aanbeveling de buitenvolière of vlucht uit te voeren in metaal resp. aluminium, met een gaasdikte van minimaal 1 millimeter.

Ook is het mogelijk binnen de broeden in broedkooien van 120x40x50 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Alle Brotogerissoorten hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 13 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Kobaltvleugelparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Kobaltvleugelparkieten kunnen goed in een vlucht worden gehouden, maar in deze vlucht moeten zeker tijdens het broedseizoen geen andere vogelsoorten worden gehouden.

Het fokken met de Kobaltvleugelparkiet.

Kobaltvleugelparkieten zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand mei.

Ze broeden in een broedblok van 60x18x18 cm. met een voorkamer van 18x16x16 cm., een middenkamer en een broedkamer van 16x16x16 cm. het nestmateriaal kan het beste bestaan uit vochtige houtmoolm, houtspaanders, turf of rottend hout.

Per jaar wordt een broedronde gehouden.

Tijdens deze broedronde leggen de vogels 3 tot 8 eieren, die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd duurt 24 - 25 dagen. Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal tenminste 70% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De jongen komen vlot door de jeugdruï.

In bijlage 1 van het Besluit houders van dieren (2014) is de periode waarin de jongen niet gescheiden mogen worden van hun ouders wettelijk vastgesteld op 71 dagen.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1990, blz. 542/543

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Brotogeris* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Voor de parkieten die behoren tot het geslacht *Brotogeris* is een gevarieerde zaadmengeling mogelijk dat bestaat uit een mengsel grote parkietenzaad en voor een derde uit een papegaaiën mengsel. Verder moet dit aangevuld worden met een mengsel van geweekt kiemzaad en eivoer/universeelvoer (1:1). Dit geheel mag echter niet meer dan 60% van het totale menu omvatten.

Daarnaast moet het dagelijks menu voor minimaal 40% bestaan uit fruit (appel, sinasappel, banaan, bessen, kiwi, vijgen e.d.) en allerlei groenten en omkruiden (sla, andijvie, spinazie, wortelen, vogelmuur, paardenbloem e.d.)

Van tijd tot tijd verse wilgen en fruittakken verstrekken.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse voedingssupplementen beschikbaar. Er zijn fokkers die hiertoe Breedmax of Koudijs mix aan hun vogels geven.

De vogels krijgen zeker om de twee dagen schoon bad- en drinkwater. Beide worden verstrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Kobaltvleugelparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Kobaltvleugelparkiet wordt gedurende 5 jaar als Eigen Kweek vogel gevraagd. Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 5,4 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Kobaltvleugelparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Kobaltvleugelparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Kobaltvleugelparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Kobaltvleugelparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Kobaltvleugelparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door J.G.H. Drenth, fokker van deze vogelsoort.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Brotoogerissoorten, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 19 - 20

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Brotogeris cyanoptera*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Vuurvleugelparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 29.001.008

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Brotogeris

Soort: **Brotogeris pyrrhoptera**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten:

Land van herkomst:

Noord West Peru en het Westen van Ecuador.

Oorspronkelijk biotoop:

De Vuurvleugelparkiet wordt aangetroffen in zowel subtropische als tropische gebieden, in zowel droge bossen als struiken.

Ze komen paarsgewijs, in groepen als in zwermen voor.

Beschrijving vogel:

De Vuurvleugelparkietparkiet is een vogel met een grootte van ca. 20 cm.

Er is geen verschil in kleur tussen de man en de pop.

De snavel is hoornkleurig met een witachtige washuid. De oogring is vuilwit.

Het voorhoofd is witachtig grijs. Deze kleur gaat over naar een blauwachtige groene kleur op de kop.

Het masker is blauwachtig rijs. De wangen, teugel en de keel zijn licht blauwachtig grijs.

De rug en stuit zijn donkergroen. De borst, flanken en onderlichaam is geelachtig groen.

De vleugels zijn groen. De kleine en middelste vleugel dekveren zijn bruinachtig groen. De binnenzijde van de vleugels is oranje. De handslagpennen zijn groen met een lichtblauwe waas.

De staartpennen zijn groen en aan de binnenzijde geelachtig gezoomd. De onderstaart is geelachtig groen.

De poten zijn vleeskleurig met hoornkleurige nagels.

Vuurvleugelparkieten in goede conditie laten op de groene vleugels een glanzende bruinachtig geelgroene waas zien. De groene mantelkleur en de blauwachtige grijze kop worden gescheiden door een smalle blauwachtige witgrijze nekband die doorloopt tot in de blauwachtige witgrijze wangen.

Deze nekband is in de richting van de mantel scherper afgetekend dan naar de kop.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Vuurvleugelparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Endangered ver 3.1, 2012 = bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Vuurvleugelparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Vuurvleugelparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

In de avicultuur kan de vogel wel de leeftijd van 23 jaar halen.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

De vogels moeten beschermd worden tegen vrieskou. Is dit niet het geval dan zal hun conditie snel achteruit gaan.

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Vuurvleugelparkiet

Vuurvleugelparkieten worden bij voorkeur ondergebracht in een volièr of lange vlucht.

In deze ruimte worden ook andere kleinere vogelsoorten ondergebracht.

Het verdient aanbeveling de buitenvolièr of vlucht uit te voeren in metaal resp. aluminium, met een gaasdikte van minimaal 1 millimeter.

Een vlucht of volièr moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is bij voorbeeld 250 cm lang en ca. 100 cm breed.

In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit schoonmaken van de bodembedekking dient vooral om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

---

¹³ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Vuurvleugelparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het beste broedresultaat wordt behaald als de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht worden onder gebracht,

Het fokken met de Vuurvleugelparkiet

De Vuurvleugelparkieten zijn vanaf het tweede jaar broedrijp. Ervaren fokkers kiezen als broedpaar liever iets oudere vogels.

Het broedseizoen begint vanaf de maand maart..

Het zijn holenbroeders die in een hangend gesloten nestblok van 23 x 23 x 50 cm, met een invlieggat van 7 cm hun eieren leggen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

De vogels doen niet meer dan één broedronde per jaar en dan worden tussen de 4 en 7 witte eieren

om de dag gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit. Het eerste ei komt na 21 dagen uit en daarna volgt de rest.

Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Al voor de jeugdruï is duidelijk te zien wat de kleur/tekening van de jongen wordt en is bijna voor 95% met zekerheid vast te stellen welk geslacht ze hebben.

Na 72 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1987, blz. 197 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Voeding, drinken en badwater

De Vuurvleugelparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit, kalk en kiezel kan avi terra = bodemmineralen worden toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Vuurvleugelparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Vuurvleugelparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Vuurvleugelparkiet mag gedurende 5 jaar als eigen kweek ingezonden worden.

Tijdens de tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een kleine kistkooi.

De vogel wordt gekeurd op conditie.

Identificatie en registratie

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 5 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Vuurvleugelparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Vuurvleugelparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Vuurvleugelparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Vuurvleugelparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd.

(bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Vuurvleugelparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door R. den Hollander, fokker van Vuurvleugelparkieten

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièr- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Brotogeris soorten, uitgave van de NBvV 2012 – 2020, blz. 13 - 14, opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links:

BirdLife International 2013. *Brotogeris pyrrhoptera*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Commissie Dierenwelzijn & Wetgeving

Specifieke houderijrichtlijn Tiricaparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 29.001.011

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Brotogeris

Soort: **Brotogeris tirica**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

De Tiricaparkiet komt oorspronkelijk voor in oost en zuid Brazilië,

Oorspronkelijk biotoop:

Open landschappen met struikgewas en boombestanden.

Ook op berghellingen met open bosgebieden

Beschrijving vogel:

Het onderscheid tussen een man en pop is moeilijk waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren. Ook mogelijk is een DNA onderzoek op basis van veren van de vogel.

De Tiricaparkiet is ca. 23 cm. groot.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is lichtbruin. De washuid op de snavel is witachtig. De onbevederde oogring is witachtig grijs, de iris donkerbruin.

Het voorhoofd is geelachtig groen.. De kop is groen, met een blauwe waas.

De wangstreek, de oorstreek en de teugel zijn geelachtig groen. De mantel, rugdek e stuit zijn donkergroen, met een blauwachtige waas.

De keel is groengeel. De borst, buik en onderlichaam zijn geelachtig groen, blauw bewaasd.

De flanken zijn lichtgroen. De onderstaart dekveren zijn groen.

De vleugelbocht wordt veroorzaakt door de kleinste vleugeldekveren en markeert aan de bovenzijde van de vleugels de afscheiding met het vleugeldijk en zijn olijfbruin afgezet. De vleugeldekveren zijn groen. De handslagpennen zijn violetblauw met een groene zoom. De grote slagpennen zijn groen.

De staartpennen zijn donkergroen, aan de onderzijde mat blauwgroen.

De poten zijn donker vleeskleurig met lichtbruine nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Tiricaparkiet staat op bijlage B van de Europese soortenlijst en op de CITES appendix II. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Tiricaparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

¹⁴ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Tiricaparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

De vogels moeten beschermd worden tegen vrieskou. Is dit niet het geval dan zal hun conditie snel achteruit gaan.

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Tiricaparkiet.

De Brotogeris soorten kunnen worden gehuisvest in kleine buitenvolières met afmetingen van bijvoorbeeld 200x100x200 cm., met een aansluitend tocht en vorstvrij nachtverblijf. Het verdient aanbeveling de buitenvolière of vlucht uit te voeren in metaal resp. aluminium, met een gaasdikte van minimaal 1 millimeter.

Ook is het mogelijk binnen de broeden in broedkooien van 120x40x50 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Alle Brotogerissoorten hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 13 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van

lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Tiricaparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Tiricaparkieten kunnen goed in een vlucht worden gehouden, maar in deze vlucht moeten zeker tijdens het broedseizoen geen andere vogelsoorten worden gehouden.

Het fokken met de Tiricaparkiet.

Tiricaparkieten zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand mei.

Ze broeden in een broedblok van 60x18x18 cm. met een voorkamer van 18x16x16 cm., een middenkamer en een broedkamer van 16x16x16 cm. het nestmateriaal kan het beste bestaan uit vochtige houtmoolm, houtspaanders, turf of rottend hout.

Per jaar wordt een broedronde gehouden.

Tijdens deze broedronde leggen de vogels 3 tot 8 eieren, die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd duurt 24 - 25 dagen. Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal tenminste 70% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De jongen komen vlot door de jeugdruï.

In bijlage 1 van het Besluit houders van dieren (2014) is de periode waarin de jongen niet gescheiden mogen worden van hun ouders wettelijk vastgesteld op 71 dagen.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Voor de parkieten die behoren tot het geslacht Brotogeris is een gevarieerde zaadmengeling mogelijk dat bestaat uit een mengsel grote parkietenzaad en voor een derde uit een papegaaiën mengsel. Verder moet dit aangevuld worden met een mengsel van geweekt kiemzaad en eivoer/universeelvoer (1:1). Dit geheel mag echter niet meer dan 60% van het totale menu omvatten.

Daarnaast moet het dagelijks menu voor minimaal 40% bestaan uit fruit (appel, sinasappel, banaan, bessen, kiwi, vijgen e.d.) en allerlei groenten en omkruiden (sla, andijvie, spinazie, wortelen, vogelmuur, paardenbloem e.d.)

Van tijd tot tijd verse wilgen en fruittakken verstrekken.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse voedingssupplementen beschikbaar. Er zijn fokkers die hiertoe Breedmax of Koudijs mix aan hun vogels geven.

De vogels krijgen zeker om de twee dagen schoon bad- en drinkwater. Beide worden verstrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Tiricaparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Tiricaparkiet wordt gedurende 5 jaar als Eigen Kweek vogel gevraagd. Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 5,4 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Tiricaparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Tiricaparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Tiricaparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren. Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Tiricaparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door J.G.H. Drenth, fokker van deze vogelsoort.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Brotogerissoorten, samengesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2012 – 2020, blz. 5 – 6.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Links.

BirdLife International 2012. *Brotogeris tirica*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibr.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Bijlage A

Huisvestingsmatrix voor vogels uit cluster 7a.

Parkieten

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volière Binnen vlucht Inclusief broedblokken die ook gebruikt worden als slaapnesten Vluchtkooi 120 x 100 x 80 cm.	
	Vorbereiding broedseizoen	Het aanbrengen van nestkastjes of broedblokken in de volière, vlucht of nachthok. Catharinaparkieten broeden ook in broedkooien van bij voorkeur 80x40x40 cm.	
	Broedseizoen	Nestgelegenheid in vluchten, volièrres en aangebouwde nachthokken.	
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volière, vlucht of vluchtkooi	
Vogels tot 24 cm.	Vorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 120 x 40 x 50 cm. of kleine volière	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgescreven Tentoonstellingskooi – of volière	
	Rustperiode	Zie start matrix	

Parkieten worden gehouden in volièrres en vluchten met, bij voorkeur, een aangebouwd nachthok.

Ter voorbereiding op de deelname aan een tijdelijke tentoonstelling worden de kleine vogels tot ca. 24 cm. ondergebracht in grote kooien,

De grote soorten in binnenhuis opgestelde kleine volièrres.